

SRW TÜRKİYE'DE 2016-2020 YILLARI ARASI

AKADEMİK BAŞARI DEĞİŞİM RAPORU

AKADEMİK BAŞARI DEĞİŞİM RAPORU

SRW TÜRKİYE'DE 2016-2020 YILLARI ARASI

Bu çalışma, 2016 darbe teşebbüsü ile başlayan olağanüstü hâl yönetimi ve KHK'ların Türkiye'deki üniversitelerin başarı değişimini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Türkiye'de 15 Temmuz 2016'da meydana gelen sözde darbe teşebbüsünden sonra çıkan 11 KHK ile toplamda 6,070 akademisyenin 122 devlet kurumundaki işlerine son verildi [1]. Ayrıca 15 vakıf üniversitesinin de tamamen kapatılması ile 2,808 akademisyen daha bu sayıya eklendi [2] ve resmi rakamlara göre; toplamda 8,878 akademisyenin görevlerine son verildi. Türkiye'deki akademisyen sayısı 15 Temmuz öncesi 64,488 olarak görülmektedir ve eğitim sisteminde bir akademisyenin yetişmesi için lisans ve lisansüstü çalışmalar göz önüne alındığında ortalama 12 yıl gibi bir zaman ve emek harcanması gerekmektedir. OECD raporlarına göre ise bir insanın ilköğretimden başlayarak akademisyen olana kadarki harcama miktarı ise ortalama olarak 124,448 Amerikan doları seviyesindedir [3].

Yani Türkiye'nin yaklaşık maddi kaybı ise 1,104,849,344 dolar civarındadır.

Sözde darbe sonrası Türkiye'nin bu beyin gücünün %14'lük kısmının, devlet eliyle ihraç edilerek kaybedildiği görülmektedir. Bu sayıya kendi isteğiyle ülkeden ayrılarak yurtdışına çıkan akademisyenler dahil edilmemiştir.

Bu çalışmada, Türkiye'de devlet üniversitelerinde meydana gelen bu kıyımın üniversitelerin dünya çapında başarı sırasına etkisi incelenmektedir. Yukarıda bahsedilen 122 devlet üniversitesinden Türkiye'nin dünya sıralamasında en başarılı 50 üniversitesi ele alınmıştır. Bahsi geçen 50 üniversiteden toplam ihraç edilen akademisyen sayısı ise 4,632'dir ve bu sayı yaklaşık olarak bu üniversitelerdeki toplam akademisyen sayısının %5'ine karşılık gelmektedir.

Üniversite bazında ihraç edilen akademisyen sayıları Şekil 1 ve Tablo 1'de, özetlenmiştir. Bahsedildiği gibi genel ortalama devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin %5'i işsiz bırakılmıştır. En yüksek oranlara baktığımızda listenin birinci sırasında Dumlupınar Üniversitesi yer almaktadır. Söz konusu üniversitede, akademisyenlerin %13,6'sı KHK'lar ile ihraç edilmiştir ki ortalama her 7.5 bilim insanından bir tanesi kaybedilmiştir. Şekil 2'de, bu oranın en yüksek olduğu 20 üniversite verilmiştir.

AKADEMİK BAŞARI DEĞİŞİM RAPORU

SRW TÜRKİYE'DE 2016-2020 YILLARI ARASI

Üniversite bazında akademik sıralamadaki değişim oranına baktığımızda ise karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır. Bu 50 üniversitede %5'lik ihraç oranı olmasına rağmen bu okulların başarı sıralamaları ortalamada %18 civarında gerilemiştir [4]. Bu da ihraç edilen akademisyenlerin Türkiye'deki bilimsel başarıya olan katkısının önemli bir göstergesidir. Dikkate alınması gereken diğer bir konu da işinden çıkarılan akademisyenlerin yerine 2016-2019 yılları arasında, yeni akademisyenlere kadro verilmiş, bunun üzerine toplamda akademisyen sayısı %7 civarında artmıştır [5]. Bütün bu yeni akademisyen alımlarına rağmen, bu seviyedeki akademik gerilemeler çok düşündürücüdür. Akademik başarı sıralamasında en fazla değişiklik gösteren üniversiteler Şekil 3'te verilmiştir. Listenin ilk sırasında Celal Bayar Üniversitesi dikkati çekmektedir. 2016 Temmuz ayından önce üniversitenin dünya sıralamasındaki yeri 2,207 iken, 2019 Aralık ayı itibari ile bu sayı 4,755'e gerileyerek, akademik sıralamada %109'luk ciddi bir değişime neden olmuştur. Celal Bayar Üniversitesi'ni, %70'lik gerileme oranı ile Bülent Ecevit Üniversitesi takip etmektedir. Dikkat edilmelidir ki, bu 50 üniversiteden sadece 8 tanesinde dünya sıralaması nezdinde gerileme olmamıştır. Geri kalan 42'sinde ise bu oran hayli yüksektir.

Son olarak, sıralamadaki değişimin ihraç oranına bölünmesi ile oluşturulan kişisel başarı endeksi (atılanların akademik başarıya katkı endeksi) hesaplanmıştır. Buradaki amaç, ihraç edilen insanların üniversitelerin başarısına olan etkisini hesaplamaktır. Listenin en başında olan ve de en çok dikkat çeken Ege Üniversitesi'dir. Ege Üniversite'sinde toplam ihraç edilen akademisyen sayısı 45 ve oranı %1.4 olmasına rağmen, bu üniversitenin dünya çapındaki sıralaması 674'ten 913'e gerilemiştir ki, bu da akademik başarının %35 oranında düştüğünü göstermektedir. Ege Üniversitesi'nin söz konusu endeksi 25.33 olarak hesaplanmıştır. Benzer şekilde listenin üçüncü sırasında, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde toplam ihraç edilen akademisyen sayısı 32 ve oran %1.4 olmasına rağmen bu üniversitenin dünya çapındaki sıralaması ise %19 civarında düşüş göstermiş, endeksi 13.76 olmuştur. Bu endeksin en yüksek olduğu üniversiteler Şekil 4'te verilmiştir.

AKADEMİK BAŞARI DEĞİŞİM RAPORU

SRW TÜRKİYE'DE 2016-2020 YILLARI ARASI

TABLO 1: DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE İŞTEN ÇIKARILAN AKADEMİSYEN SAYILARI

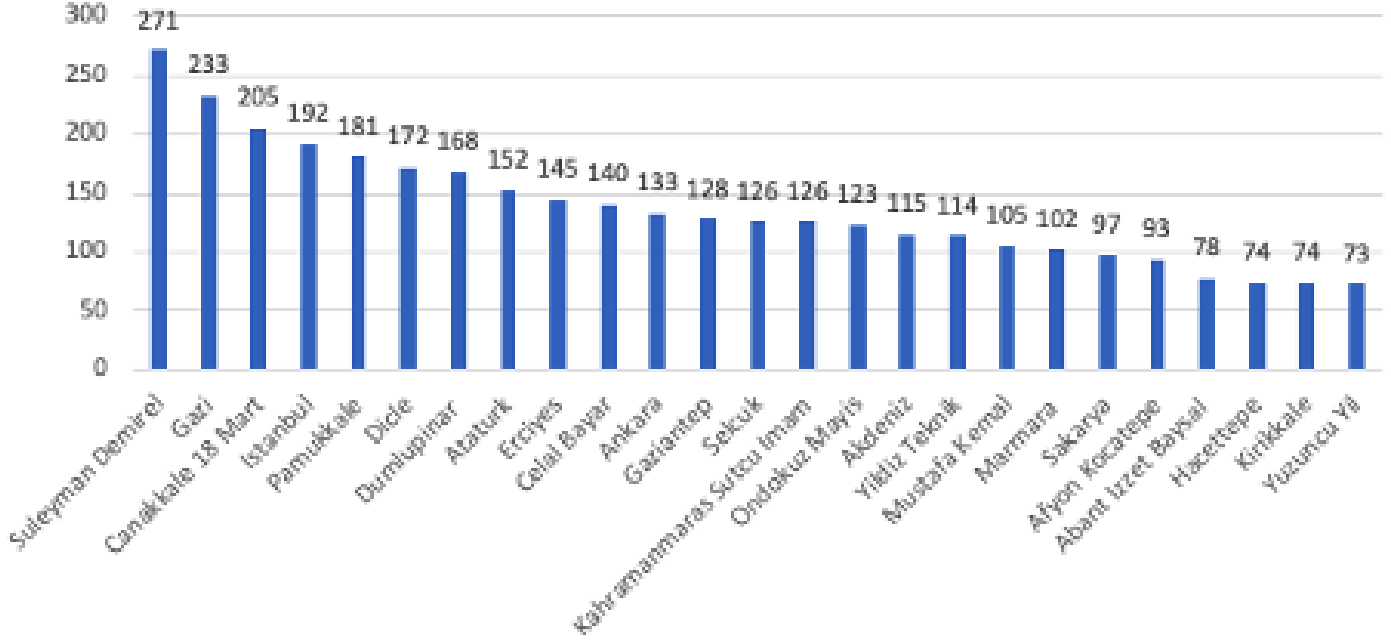
	Atilan Toplam	Genel Toplam	Atilan Oran (%)
Abant İzzet Baysal	78	1333	5.9
Adıyaman	67	862	7.8
Adnan Menderes	54	1726	3.1
Afyon Kocatepe	93	1360	6.8
Akdeniz	115	2492	4.6
Anadolu	68	2188	3.1
Ankara	133	3732	3.6
Ataturk	152	2703	5.6
Balikesir	67	1032	6.5
Bulent Ecevit	71	1287	5.5
Çanakkale 18 Mart	205	1653	12.4
Celal Bayar	140	1651	8.5
Cumhuriyet	56	1858	3
Dicle	172	1935	8.9
Dokuz Eylül	46	3381	1.4
Dumlupınar	168	1239	13.6
Ege	45	3175	1.4
Erçiyas	145	2398	6
Erzincan	54	916	5.9
Eskişehir Osmangazi	46	1542	3
Firat	47	1741	2.7
Gazi	233	3982	5.9
Gaziantep	128	1644	7.8
Gaziosmanpaşa	59	1286	4.6
Gebze Teknik	19	154	12.3
Hacettepe	74	3720	2
Harran	68	1012	6.7
Inönü	58	1672	3.5
İstanbul	192	5445	3.5
İstanbul Teknik	32	2211	1.4
Kafkas	30	890	3.4
Kahramanmaraş Sutcu Imam	126	1305	9.7
Karabük	50	995	5
Karadeniz Teknik	44	2528	1.7
Kirikkale	74	1226	6
Kocaeli	57	2098	2.7
Marмара	102	3201	3.2
Mersin	33	1630	2
Muğla Sıtkı Kocman	38	1523	2.5
Mustafa Kemal	105	1060	9.9
Niğde Ömer Halisdemir	36	891	4
Ondokuz Mayıs	123	2347	5.2
Pamukkale	181	1995	9.1
Sakarya	97	2010	4.8
Selçuk	126	2732	4.6
Suleyman Demirel	271	2303	11.8
Trakya	29	1701	1.7
Uludağ	38	2474	1.5
Yıldız Teknik	114	1754	6.5
Yüzüncü Yıl	73	1705	4.3

AKADEMİK BAŞARI DEĞİŞİM RAPORU

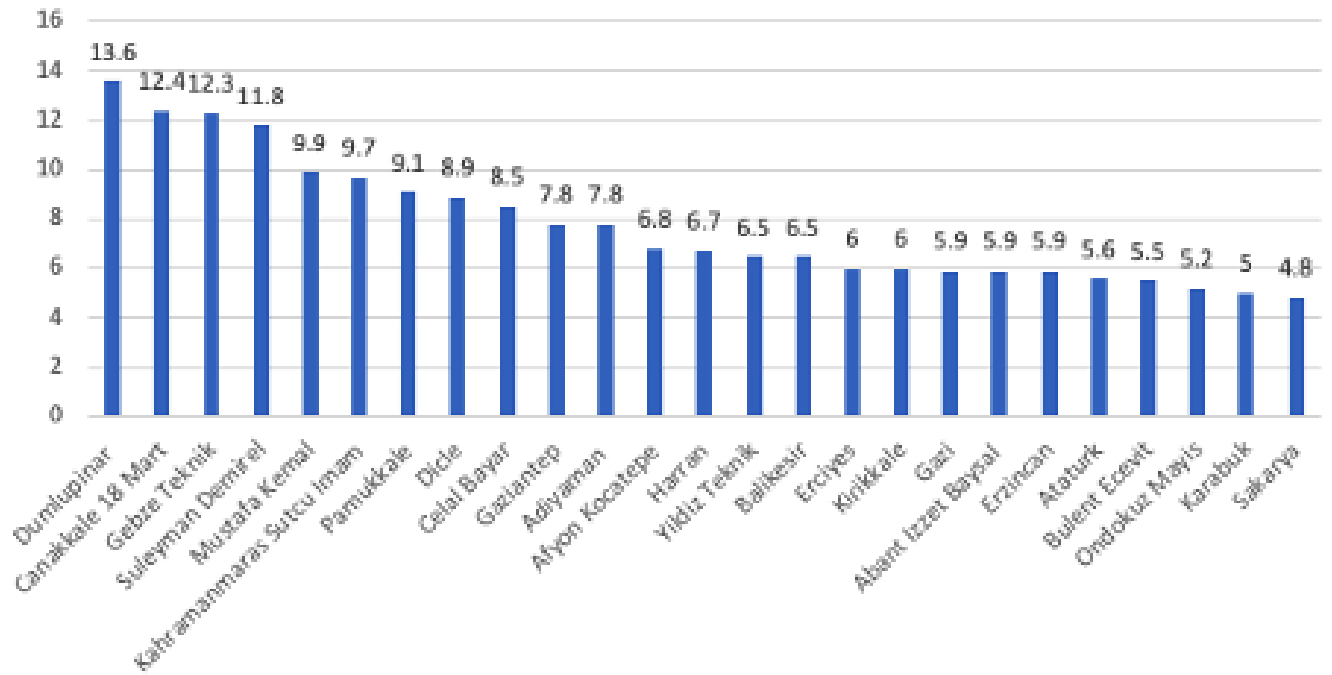
SRW TÜRKİYE'DE 2016-2020 YILLARI ARASI

ŞEKİL 1: DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE İŞTEN ÇIKARILAN AKADEMİSYEN SAYILARI

ŞEKİL 2: DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE ATILAN AKADEMİSYENLERİN ORANI

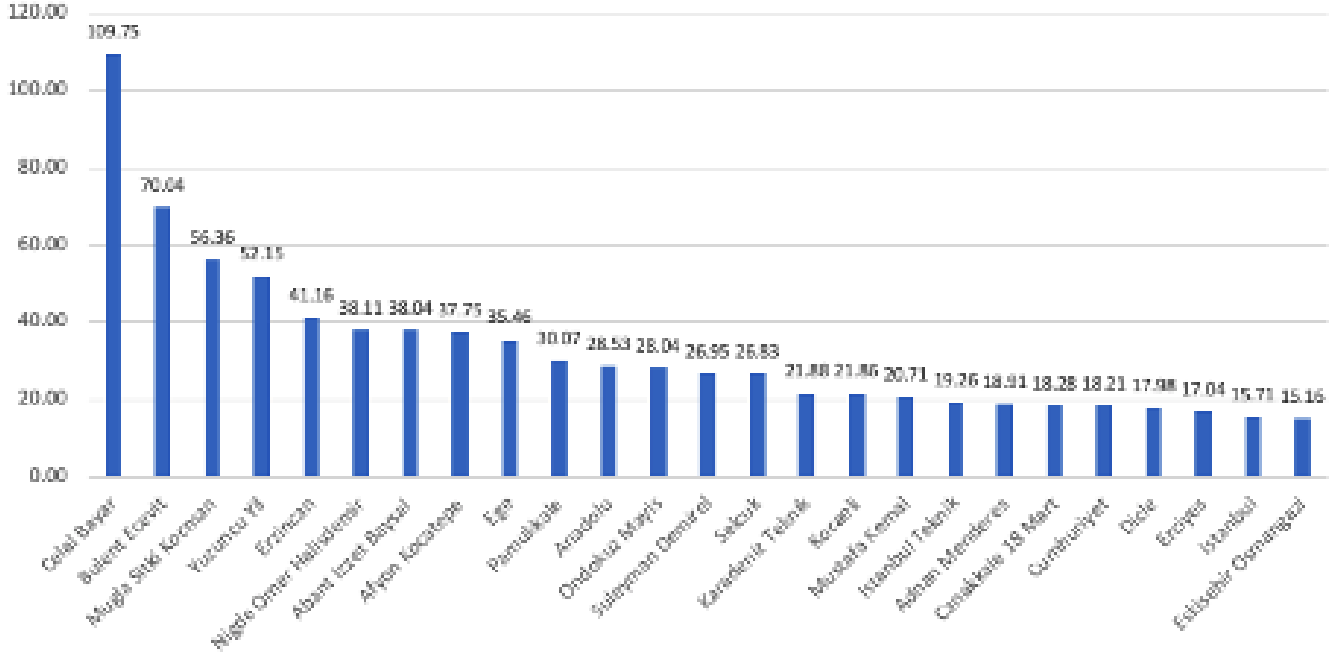

AKADEMİK BAŞARI DEĞİŞİM RAPORU

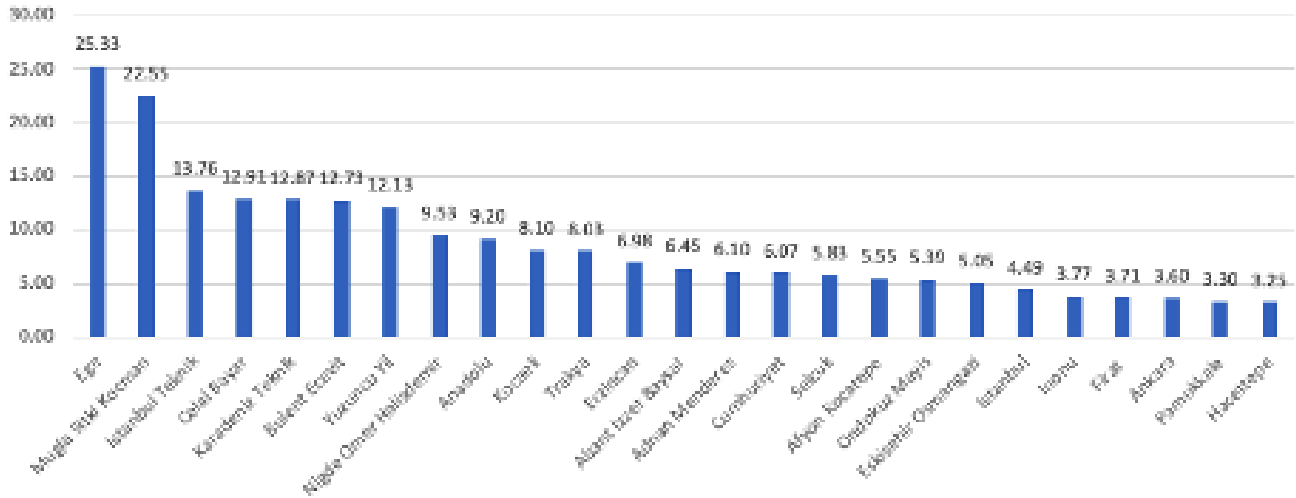
SRW TÜRKİYE'DE 2016-2020 YILLARI ARASI

ŞEKİL 3: DEVLET ÜNİVERSİTELERİNİN BAŞARI ORANLARINDAKİ GERİLEME

ŞEKİL 4: DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE BAŞARI DEĞİŞİMİ VE ATILAN ORANI

AKADEMİK BAŞARI DEĞİŞİM RAPORU

SRW TÜRKİYE'DE 2016-2020 YILLARI ARASI

KAYNAKLAR

- Kural, B., Adal, H. (2018, Temmuz). Haber Listesi : Akademi İhraçları 6 Bin 81'e Yükseldi. Retrieved from: <http://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/198990-akademide-ihraclar-6-bin-81-e-yukseldi>
- Kural, B., (2016, Ağustos). Haber Listesi : Sayılarla Kapatılan Üniversiteler. Retrieved from: <https://m.bianet.org/bianet/egitim/177442-sayilarla-kapatilan-universiteler>
- University Ranking by Academic Performance.(n.d.) Retrieved from: <http://tr.urapcenter.org/2019/index.php>
- Country Note, (2014). Turkey-Education at a Glance 2014: OECD Indicators. Retrieved from: <https://www.oecd.org/education/Turkey-EAG2014-Country-Note.pdf>
- Yüksek Öğretim Bilgi Yönetim Sistemi, (n.d.). İstatistikler. Retrieved from: <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- <http://www.webometrics.info/en>

Bu çalışma Advocates of Silenced Turkey ve Scholar Rights Watch Platform tarafından hazırlanmıştır.

Bu çalışma, 2016 darbe teşebbüsü ile başlayan olağanüstü hâl yönetimi ve KHK'ların Türkiye'deki üniversitelerin başarı değişimini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

BU ÇALIŞMA ADVOCATES OF SILENCED TURKEY VE SCHOLAR RIGHTS WATCH PATFORM TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

DONATE...

**AND MAKE A
DIFFERENCE...**

Advocates of Silenced Turkey çalışmalarına destek olmak için aşağıdaki linke tıklayabilir veya QR kodunu okutabilirsiniz.

<https://silencedturkey.org/donatenow>

**FOLLOW
US**

  @silencedturkey

 www.facebook.com/silencedturkey

 www.youtube.com/AdvocatesofSilencedTurkey

 help@silencedturkey.org

 www.silencedturkey.org

**SUBSCRIBE
NOW**